

บทที่ 3

การจัดเก็บภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax)

3.1 แนวคิดการเก็บภาษีเงินได้จากเงินได้จากทุนต่างจากเงินได้จากแรงงาน

หากจะแยกพิจารณาเงินได้ทั้งระบบที่ต้องนำมาคิดคำนวณภาระภาษีเงินได้เป็นหมวดหมู่ โดยใช้ธรรมชาติหรือลักษณะการได้มาของเงินได้แต่ละชนิดเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง น่าจะพอแบ่งแยกเงินได้ทั้งระบบออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ เงินได้จากทุน(capital income) และเงินได้จากแรงงาน(labor income)

เงินได้จากแรงงาน(labor income) เป็นเงินได้ที่ผู้มีเงินได้ได้รับมาเนื่องจากการลงแรงทำงานใด ๆ ไป และได้รับค่าตอบแทนกลับมา เช่น ค่าจ้าง ค่าแรง เงินเดือน เป็นต้น ซึ่งเงินได้ประเภทนี้โดยธรรมชาติเป็นเงินได้ที่ค่อนข้างมีความแน่นอน มีความยืดหยุ่นและผันผวนน้อย เนื่องจากเมื่อทำงานไปก็จะได้ค่าตอบแทนตามที่ตกลงกันไว้กลับมา ผู้มีเงินได้จะหลีกเลี่ยงภาษีหรือเคลื่อนย้ายเงินได้ประเภทนี้ค่อนข้างยาก

เงินได้กลุ่มที่สอง คือ เงินได้จากทุน(capital income) เป็นเงินได้ประเภทที่ผู้เสียภาษีไม่ต้องใช้กำลังกายในการทำงานเพื่อให้ได้มา แต่เป็นเงินได้ในลักษณะที่เป็นผลตอบแทนจากการลงทุนในธุรกิจ หรือเป็นเงินได้ในลักษณะดอกผลทางนิตินัยที่อิงงายมาจากทรัพย์สินที่มีอยู่แล้ว เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผลที่จ่ายจากบริษัท ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

โดยธรรมชาติของเงินได้ประเภทนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นเงินหรือผลประโยชน์ที่ได้มาโดยง่าย ผู้มีเงินได้ไม่ต้องลงแรงใด ๆ เพื่อให้ได้มา เพียงแต่อาจต้องใช้ความรู้และประสบการณ์ การคาดคะเน การประเมินสถานการณ์และปัจจัยต่าง ๆ ประกอบบ้างเท่านั้น ว่าควรนำเงินไปลงทุนในธุรกิจประเภทใดเพื่อให้ได้กำไร ทำให้เงินได้ดังกล่าวเป็นเงินได้ที่มีความยืดหยุ่นสูง สามารถโอนย้ายถ่ายเทกันได้ง่าย ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้ผู้มีเงินได้จากทุน (capital income) วางแผนภาษีหรือหลีกเลี่ยงภาษี โดยการโอนย้ายเงินได้จากทุนดังกล่าวไปยังประเทศที่เก็บภาษีต่ำกว่า หรือบิดเบือนรูปแบบธุรกิจเพื่อให้ได้รับเงินได้ชนิดที่ถูกเก็บภาษีต่ำ ทำให้ไม่สามารถสะท้อนรูปแบบการลงทุนหรือทำธุรกรรมของเอกชนในภาพรวมได้

นอกจากนี้เงินได้จากทุน(capital income) ยังเป็นเงินได้ที่มีความหลากหลายของแหล่งที่มาเป็นอย่างมาก เนื่องจากไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐ นิติบุคคลเอกชน หรือแม้กระทั่งบุคคลธรรมดาเอง ต่างก็สามารถเป็นผู้จ่ายเงินได้ประเภทที่มาจากทุน(capital income) ให้ผู้มีเงินได้ได้ทั้งสิ้น ดังนั้นเป็นการยากที่รัฐจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการเก็บภาษีของเงินได้ประเภทนี้ให้ครอบคลุมและเป็นธรรมกับทุกฝ่าย

และจากการที่เงินได้จากทุน(capital income) เป็นเงินได้ที่มีลักษณะเฉพาะตัวอันส่งผลให้เกิดปัญหาในการเคลื่อนย้ายทุนและปัญหาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดเก็บภาษี ซึ่งแตกต่างกับเงินได้จากแรงงาน(labor income)ดังกล่าว ทำให้มีความพยายามในระดับนานาชาติที่จะศึกษา วิเคราะห์ วิจัยรื้อกันอย่างกว้างขวาง ว่าเงินได้จากทุน(capital income) ควรได้รับการปฏิบัติในทางภาษีอากรเป็นพิเศษกว่าเงินได้จากแรงงาน(labor income) หรือไม่ อย่างไร เพื่อประสิทธิภาพและความเป็นธรรมในทางภาษีนั่นเอง โดยอาจแยกพิจารณาได้ดังนี้

(1) เงินได้จากทุน(capital income) ควรถูกเก็บภาษีหรือไม่¹

ปัญหานี้ได้มีการศึกษาในทางทฤษฎีว่า แท้ที่จริงแล้วเงินได้จากทุน(capital income) ควรถูกเก็บภาษีหรือไม่ ซึ่งก็มีข้อเสนอสนับสนุนว่าควรถูกเก็บภาษีเนื่องจาก การที่เงินได้จากทุน(capital income) มีแหล่งกำเนิดมากมายและมักจะเป็นจำนวนเงินที่สูงนี้ หากพิจารณาเหตุผลในเชิงประสิทธิภาพของระบบภาษี(Efficiency)แล้ว การจัดเก็บภาษีจากเงินได้จากทุน(capital income) จะถือเป็นการขยายฐานภาษีให้กว้างขึ้นอย่างมาก และหากลดอัตราภาษีให้ต่ำลงด้วยแล้ว ก็จะมีส่งเสริมความสนใจในการเสียภาษีของผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้เพิ่มมากขึ้น ทำให้รัฐเก็บภาษีได้มากขึ้นด้วย

เหตุผลสนับสนุนอีกข้อหนึ่งก็คือ เหตุผลในเชิงความเป็นธรรมแนวตั้ง (Vertical equity) คือ ผู้มีเงินได้จากทุน(capital income) ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีเงินได้สูง จึงควรต้องเสียภาษีในอัตราและจำนวนที่มากกว่า ผู้ที่มีเงินได้จากแรงงาน (Labor income) ซึ่งมักจะเป็นผู้มีรายได้น้อย ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรมตามแนวตั้ง (Vertical equity) ดังนั้นจากเหตุผลสนับสนุนดังกล่าวจึงควรเก็บภาษีจากเงินได้จากทุน(capital income)

¹ Oral Presentation of Howell H. Zee , “Taxing Capital Income in a Globalize World: Issues and Trends” , Joint Seminar on Taxation International Monetary Fund, Tokyo, 7 June 2002

ส่วนข้อโต้แย้งของฝ่ายที่เห็นว่าไม่ควรเก็บภาษีสำหรับเงินได้จากทุน (capital income) เนื่องจากการกระทำดังกล่าวเป็นการทำลายการออมและการลงทุน คือ แทนที่เงินออมที่ถูกเก็บสะสมไว้เป็นเวลานานและมีจำนวนมาก จะถูกนำไปใช้จ่ายหรือนำไปลงทุนตามแต่ความประสงค์ของผู้มีเงินได้กลับต้องถูกเก็บภาษีไปบางส่วน ทำให้เงินออมซึ่งเก็บไว้ลงทุนต้องถูกระทบกระเทือนไปด้วย

เมื่อเปรียบเทียบเหตุผลทั้ง 2 ฝ่ายแล้ว อาจสรุปได้ว่า อย่างไรก็ตามเสียเงินได้จากทุน (capital income) ก็ควรถูกเก็บภาษีอยู่นั่นเอง เพราะมิฉะนั้นจะเกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นระหว่างเงินได้ต่างชนิดกัน และอาจก่อให้เกิดปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีอันส่งผลให้รัฐเก็บภาษีได้น้อยลงด้วย แต่การลดอัตราภาษีของเงินได้จากทุน (capital income) ให้ต่ำลง เป็นเรื่องที่น่าจะสมเหตุสมผลกว่า และควรมีการศึกษากันต่อไป²

(2) เงินได้จากทุน (capital income) และเงินได้จากแรงงาน (labor income) ควรถูกเก็บภาษีต่างกันหรือไม่³

หากพิจารณาว่า เงินได้เป็นดัชนีวัดความสามารถในการเสียภาษีที่ดีที่สุด ตามหลัก Ability to Pay Principle ซึ่งความหมายของเงินได้เป็นไปตามระบบ Comprehensive Income Tax แล้ว เงินได้ทุกประเภทก็ควรถูกเก็บภาษีในอัตราเดียวกัน ดังนั้นเงินได้จากทุน (capital income) และเงินได้จากแรงงาน (labor income) ควรถูกเก็บภาษีเท่ากัน

นอกจากนี้หากเก็บภาษีจากเงินได้จากทุน (capital income) และเงินได้จากแรงงาน (labor income) ต่างกัน ยังส่งผลให้ขัดกับหลักความเป็นธรรมแนวนอน (Horizontal equity) ด้วย

แต่หากพิจารณาในด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) ของระบบภาษี ถ้าเก็บภาษีเงินได้จากทุน (capital income) และเงินได้จากแรงงาน (labor income) ในอัตราเดียวกันซึ่งเป็นอัตราที่สูง อาจจะทำให้ประสิทธิภาพในการเก็บภาษีของรัฐน้อยลง เนื่องจากโดยธรรมชาติของเงินได้จากทุน (capital income) จะมีความยืดหยุ่นสูง สามารถเคลื่อนย้ายไปยังประเทศที่เก็บภาษีต่ำ

² Jane G. Gravelle, *The Economic Effects of Taxing Capital Income*, (Massachusetts : MIT Press ,1994)

³ *supra note 1* .

กว่าได้ง่าย จึงมีผู้เสนอว่าอัตราภาษีสำหรับเงินได้จากทุน(capital income) ควรจะเก็บในอัตราต่ำ⁴ เพื่อขยายฐานภาษีให้กว้างขึ้นและลดปัญหาการเคลื่อนย้ายทุนให้น้อยลง

อีกเหตุผลที่สนับสนุนให้เงินได้ทั้ง 2 ประเภท ควรถูกเก็บภาษีต่างกัน คือ เงินได้จากแรงงาน (labor income) ซึ่งมีความยืดหยุ่นต่ำควรถูกเก็บภาษีในอัตราสูงกว่า เนื่องจากถ้าเก็บภาษีในอัตราต่ำ ผลตอบแทนจากการลงทุนใน Human Capital จะยังไม่ถูกเก็บภาษีเพราะต้นทุนค่าเสียโอกาสทางการศึกษาจะถูกหักลดไปจากอัตราภาษีที่เป็นผลจากการลงทุนใน Human Capital และจะเป็นผลให้มีการลงทุนมากเกินไปใน Human Capital⁵

จากเหตุผลข้างต้น แม้ว่าการจัดเก็บภาษีจากเงินได้จากทุน (capital income) และเงินได้จากแรงงาน (labor income) ในอัตราต่างกัน อาจจะขัดต่อหลักความเป็นธรรมแนวนอน (Horizontal equity) ไปบ้าง แต่เมื่อเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียและพิจารณาในแง่ประสิทธิภาพ (Efficiency) ของระบบภาษีแล้ว ถือว่าการเก็บภาษีจากเงินได้จากทุน (capital income) และเงินได้จากแรงงาน (labor income) ในอัตราต่างกัน โดยเก็บจากเงินได้จากทุน (capital income) ในอัตราต่ำกว่านั้น น่าจะทำให้รายได้ภาษีโดยรวมของรัฐเพิ่มขึ้นในระยะยาว

(3) อัตราภาษีที่เหมาะสมสำหรับเงินได้จากทุน (capital income)

จากที่ได้กล่าวมาแล้วว่าเงินได้จากทุน (capital income) ควรถูกเก็บภาษีต่างจากเงินได้จากแรงงาน (labor income) ปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปคือ อัตราภาษีที่เหมาะสมสำหรับเงินได้จากทุน (capital income) ควรจะเป็นเท่าไร

ปัญหานี้ได้มีผู้เสนอความเห็นไว้ว่า อัตราภาษีสำหรับเงินได้จากทุน (capital income) ควรจะมีอัตราเท่ากับ 0 โดยในระยะยาวจะทำให้ระบบภาษีสมีประสิทธิภาพสูงสุด (Optimal Taxation)⁶

⁴ Christophe Chamley, "Optimal Taxation of Capital Income in General Equilibrium with Infinite Lives," *Econometrica*, Vol.54 (1986) pp.607-622 .

⁵ Nielson B. Soren and Sorensen, B.Peter , "On the Optimality of the Nordic System of Dual Income Taxation," *Journal of Public Economics*, Vol.63(1997) p.311-329

⁶ *supra note 4*, pp.607-622

นอกจากนี้ยังมีผู้เสนอว่า สำหรับประเทศเปิดขนาดเล็ก (Small Open Economy) ซึ่งไม่มีบทบาทในการกำหนดราคาสินค้าระหว่างประเทศและมีการเคลื่อนย้ายทุนกันได้อย่างสมบูรณ์นั้น หากเก็บภาษีเงินได้จากทุน (capital income) ในอัตราสูง จะก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายทุนไปต่างประเทศ (Capital Flight) อย่างรวดเร็ว ดังนั้นอัตราภาษีสำหรับเงินได้จากทุน (capital income) ที่เหมาะสมควรจะเข้าใกล้ 0 มากที่สุด⁷

จากความเห็นของนักวิชาการต่าง ๆ ไม่สามารถระบุชัดเจนแน่นอนได้ว่า อัตราภาษีสำหรับเงินได้จากทุน (capital income) ที่เหมาะสมที่สุดควรเป็นเท่าไร แต่แนวโน้มจะเห็นได้ว่าควรเป็นอัตราภาษีที่ต่ำกว่าเงินได้ชนิดอื่นนั่นเอง

3.2 ความเป็นมาระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax)

เบื้องหลังที่ทำให้ประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) มีความคิดริเริ่มที่จะนำระบบการจัดเก็บภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax) มาใช้ ก็เนื่องจากเหตุผลสำคัญ 2 ประการ⁸ ได้แก่

(1) ข้อจำกัดของระบบการจัดเก็บภาษีเงินได้แบบ Comprehensive Income Tax ซึ่งส่งผลให้ในบางกรณีภาษีที่จัดเก็บจะไม่เป็นธรรม (Fairness) เท่าที่ควร เช่น เงินได้จากทุน (capital income) ลักษณะใกล้เคียงกัน กลับถูกเก็บภาษีในอัตราต่างกัน เป็นต้น

(2) ปัญหาการเคลื่อนย้ายทุน (Capital flight) ซึ่งนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นในโลกยุคปัจจุบัน ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลให้ระบบการจัดเก็บภาษีของรัฐไม่มีประสิทธิภาพ (Efficiency) เนื่องจากไม่สามารถจัดเก็บภาษีเงินได้จากเงินได้จากทุน (capital income) ได้เท่าที่ควรจะเป็นนั่นเอง

เหตุผลประการแรกที่เป็นที่มาให้ประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) พยายามปฏิรูประบบภาษีของตนเป็นระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual

⁷ Gordon R., "Taxation of Investment and Saving in a World Economy," American Economic Review, Vol.76 (1986) pp.1086-1102

⁸ Shigeki Morinobu, "Capital Income Taxation and the Dual Income Tax," The Issue and Problem of the Dual Income Tax, ed. Japan Securities Research Institute, p.4.

Income Tax) ก็คือ ปัญหาเรื่องความไม่เป็นธรรม(Fairness) ของระบบภาษีเดิม เนื่องจากเงินได้ต่างชนิดกันแต่มีลักษณะและที่มาใกล้เคียงกัน กลับถูกเก็บภาษีในอัตราต่างกัน

ปัญหานี้สืบเนื่องมาจากข้อบกพร่องของระบบภาษีแบบ Comprehensive Income Tax ที่ไม่มีประเทศใดสามารถเข้าถึงหลักการได้อย่างแท้จริง คือ ไม่สามารถจัดเก็บภาษีจากเงินได้ทุกชนิดในอัตราเดียวกันได้ เนื่องด้วยเหตุผลทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ หรืออื่นๆ ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องให้ข้อลดหย่อนหรือข้อยกเว้นกับเงินได้บางชนิดอยู่เสมอ ส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นระหว่างเงินได้ต่างชนิดกัน อันจะนำไปสู่ปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษี หรือบิดเบือนรูปแบบการทำธุรกิจของผู้มีเงินได้หลายชนิด เพื่อให้ตนเสียภาษีน้อยที่สุด ทำให้รัฐเก็บภาษีได้น้อยลงด้วย

ตัวอย่างของปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นในประเทศกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) โดยเฉพาะประเทศสวีเดน คือ ภายใต้ระบบการจัดเก็บภาษีเงินได้แบบเดิมนั้น จะมีการจัดเก็บภาษีเงินได้ประเภทหนึ่งเรียกว่า Imputed Rent คือ การเสียภาษีที่พักอาศัย โดยคำนวณฐานภาษีจากอัตราค่าเช่าเสมือนหนึ่งว่าบ้านที่เราอยู่อาศัยเองถูกนำออกให้เช่า แม้จะไม่มีเช่าออกให้เช่าจริงก็ตาม โดยเจ้าของบ้านมีหน้าที่เสียภาษีดังกล่าว และไม่ให้สิทธิเจ้าของบ้านในการหักค่าใช้จ่ายหรือค่าลดหย่อนใด ๆ ทั้งสิ้น

ต่างกับกรณีที่ถ้าเจ้าของบ้านนำบ้านไปจำนองเป็นประกันการขอกู้เงิน (Home mortgage) ดอกเบี้ยที่เจ้าของบ้านต้องเสียไปในการกู้เงินดังกล่าว สามารถนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ ทำให้เสียภาษีน้อยลงได้ และยังอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ ก็ยิ่งทำให้มีการหลีกเลี่ยงภาษีด้วยการนำบ้านไปจำนอง เพื่อหวังผลในการนำไปหักค่าใช้จ่ายได้มากขึ้นเท่านั้น ทำให้รัฐเก็บภาษีได้น้อยลงนั่นเอง

ตัวอย่างดังกล่าวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของความไม่เป็นธรรม(Fairness)ของระบบภาษีแบบ Comprehensive Income Tax เท่านั้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าเงินได้ทั้ง 2 ประเภทเป็นเงินได้จากทุน (capital income) เหมือนกัน และจัดเก็บจากผู้เสียภาษีที่มีบ้านเป็นของตัวเองเหมือนกัน แต่กลับถูกเก็บภาษีในอัตราต่างกันและได้รับการปฏิบัติต่างกัน ส่งผลให้ผู้ที่มีบ้านเป็นของตัวเองหลีกเลี่ยงภาษีโดยการนำบ้านไปจดจำนองการขอกู้เงินมากขึ้น ซึ่งนอกจากจะทำให้รัฐเก็บภาษีได้น้อยลงแล้ว ยังส่งผลต่อรูปแบบการทำธุรกรรมของประชาชนด้วย

ดังนั้นการแก้ปัญหาความไม่เป็นธรรมดังกล่าว จึงควรลดข้อลดหย่อนหรือข้อยกเว้นต่าง ๆ ลงให้น้อยที่สุด และพยายามเก็บภาษีจากเงินได้ที่มีลักษณะและที่มาคล้ายกันในอัตราเดียวกัน อันเป็นที่มาของระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท(Dual Income Tax)

เหตุผลประการที่ 2 ที่กระตุ้นให้มีการคิดระบบภาษีเงินได้แบบใหม่นี้ขึ้นมาเป็นเหตุผลในเชิงประสิทธิภาพของภาษี (Efficiency) โดยปัญหานี้สืบเนื่องมาจากในโลกยุคปัจจุบันมีการทำธุรกิจระหว่างประเทศในรูปแบบของบริษัทข้ามชาติกันมากขึ้น ซึ่งเงินได้ของธุรกิจเหล่านี้ส่วนใหญ่ก็คือ เงินได้จากทุน(capital income) ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของกำไร, เงินปันผล, ค่าสิทธิ, ค่าเช่า หรือรูปแบบอื่นใด โดยธรรมชาติของเงินได้จากทุน (capital income) นี้มีความยืดหยุ่นสูงสามารถเคลื่อนย้ายไปยังประเทศที่เก็บภาษีในอัตราต่ำกว่าได้ง่าย ต่างกับเงินได้จากแรงงาน (labor income)

ดังนั้นถ้าอัตราภาษีเงินได้ของเงินได้จากทุน(capital income) สูง ก็จะทำให้มีการเคลื่อนย้ายทุนระหว่างประเทศ(Capital flight) มากขึ้นด้วย ซึ่งในระบบภาษีเงินได้แบบ Comprehensive Income Tax เดิม ที่เก็บภาษีจากเงินได้ทุกชนิดในอัตราเดียวกันและเป็นอัตราที่ค่อนข้างสูงนั้น ส่งผลให้เกิดปัญหาการเคลื่อนย้ายเงินทุน (Capital flight) เป็นอย่างมาก ทำให้รัฐเสียรายได้ที่ควรจัดเก็บได้จากภาษีไปปีละมหาศาล

ปัญหาการเคลื่อนย้ายเงินทุน (Capital flight) ดังกล่าว ยังส่งผลให้ฐานภาษีที่มาจากเงินได้จากทุน(capital income)มีแนวโน้มลดลงด้วย โดยพิจารณาจากข้อมูลการเปรียบเทียบสัดส่วนภาระภาษีของประเทศในสหภาพยุโรป(EU) และประเทศในกลุ่ม G-7 ระหว่างช่วงปี 1980-85 และช่วงปี 1991-97 ซึ่งจัดทำโดย OECD⁹ ผลการศึกษาปรากฏว่า ในส่วนภาระภาษีของเงินได้จากทุน(capital income) มีแนวโน้มลดลง แต่ภาระภาษีของเงินได้จากแรงงาน(labor income) และภาระภาษีการบริโภค(Consumption Tax) กลับมีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งแนวโน้มดังกล่าวถือเป็นสัญญาณอันตรายสำหรับระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก

ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีแนวโน้มต้องรับภาระภาษีเพิ่มขึ้นคือผู้มีเงินได้จากแรงงาน(labor income) เนื่องจากเงินได้จากทุน(capital income)เคลื่อนย้ายได้ง่ายมาก ในขณะที่เงินได้จากแรงงาน(labor income)เคลื่อนย้ายยาก ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวนอกจากจะทำให้รัฐสูญเสียรายได้ที่ควรจะได้เก็บภาษีได้จากเงินได้จากทุน(capital income) เป็นเงินจำนวนมหาศาลแล้ว ยังเป็นผลให้เกิดปัญหาที่คาดไม่ถึง คือ ทำให้คนทำงานซึ่งเป็นผู้มีเงินได้ประเภทเงินได้จากแรงงาน(labor income) ไม่มีแรงจูงใจในการทำงานเนื่องจากพวกตนเป็นกลุ่มที่ต้อง

⁹OECD, "Average Effective Tax Rates in Capital, Labor and Consumption," Economics Department Working Paper No.258, (October 2000).

รับภาระภาษีส่วนใหญ่ของประเทศนั่นเอง จนอาจส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศหยุดชะงัก เนื่องจากมีอัตราการว่างงานมากขึ้น ในขณะที่กลุ่มนักลงทุนที่ร่ำรวยทั้งหลายซึ่งมีแนวโน้มจะมีเงินได้จากทุน(capital income)มากกว่า กลับมีส่วนร่วมในการรับภาระภาษีน้อยกว่ามาก เนื่องจากสามารถเคลื่อนย้ายทุนไปยังประเทศที่มีอัตราภาษีต่ำกว่าได้โดยง่าย ปัญหาที่กล่าวมาจึงอาจมีส่วนทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศประสบภาวะชะงักงันได้ การปฏิรูประบบภาษีเงินได้เสียใหม่เพื่อแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายทุน (Capital flight) ดังกล่าวน่าจะเป็นทางออกที่ดีที่สุด

ดังนั้นระบบภาษีที่จัดเก็บภาษีจากเงินได้จากทุน(capital income) ในอัตราที่ต่ำลง น่าจะเป็นการลดปัญหาการเคลื่อนย้ายทุน (Capital flight) ดังกล่าวได้มาก เนื่องจากผู้เสียภาษีไม่มีแรงจูงใจในการหลีกเลี่ยงภาษีอีกต่อไป และยังเป็นกรขยายฐานภาษีเงินได้ของเงินได้จากทุน (capital income) ให้มากขึ้นด้วย จึงเป็นเหตุผลหนึ่งของการนำระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax) มาบังคับใช้

นอกจากเหตุผลหลัก 2 ข้อ ได้แก่ เหตุผลในเชิงความเป็นธรรม(Fairness) และเหตุผลเชิงประสิทธิภาพของภาษี(Efficiency) ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นแล้ว ยังมีเหตุผลอื่น ๆ ที่ทำให้มีการคิดค้นระบบภาษีเงินได้แบบใหม่มาใช้แทนระบบ Comprehensive Income Tax เดิมด้วย เช่น ความยุ่งยากในการจัดเก็บภาษีจากผลได้ส่วนทุน (capital gains) ตามเกณฑ์เงินสด , ความซับซ้อนของระบบการหักค่าสึกหรอของระบบเดิม เป็นต้น

จากการตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ทั้งหมดของระบบ Comprehensive Income Tax ทำให้ประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) คิดค้นระบบภาษีเงินได้แบบใหม่ขึ้นมา ชื่อระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax) โดยประเทศแรกที่ริเริ่มนำระบบนี้มาใช้ได้แก่ ประเทศสวีเดน ในปี ค.ศ.1991

3.3 รูปแบบและลักษณะการจัดเก็บภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax)

3.3.1 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1) ฐานภาษี

การจัดเก็บภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax) ถูกริเริ่มขึ้นในประเทศสวีเดนและประเทศในกลุ่มนอร์ดิกอื่น (Nordic countries) ในทศวรรษที่ 1990

ภายใต้ระบบภาษีเงินได้แบบนี้ สำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา นั้น เงินได้ประเภทต่าง ๆ จะถูกแบ่งเป็น 2 กลุ่มอย่างชัดเจน¹⁰ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ แบ่งเป็น 2 ประเภทเงินได้ ได้แก่ เงินได้จากทุน(capital income) และเงินได้จากแรงงาน (labor income หรือบางครั้งเรียกว่า Earned Income หรือ Individual Income)¹¹

ก. เงินได้จากทุน(capital income)

เงินได้ประเภทนี้เป็นเงินได้ประเภทที่ผู้เสียภาษีไม่ต้องใช้กำลังกายในการทำงานเพื่อให้ได้มา แต่เป็นเงินได้ในลักษณะของผลตอบแทนจากการลงทุนในธุรกิจ หรือเป็นเงินได้ในลักษณะดอกผลทางนิตินัยที่ออกงายมาจากทรัพย์สินที่มีอยู่แล้ว โดยเงินได้จากทุน(capital income) มีดังนี้

(1) ดอกเบี้ย (Interest)

(2) เงินปันผล (Dividends)

(3) ผลได้ส่วนทุน (Capital Gains)

ผลได้ส่วนทุน (Capital Gains) ในที่นี้หมายความรวมทั้ง ผลได้ส่วนทุนในหุ้น , ผลได้ส่วนทุนในที่ดิน หรืออื่น ๆ ด้วย (capital gains on stocks,land,etc.)

(4) ค่าเช่า (Rent)

ได้แก่ รายได้ที่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ได้จากการนำทรัพย์สินนั้นออกให้ผู้อื่นเช่าเพื่อทำประโยชน์

(5) เงินได้จากการซื้อขายที่ดิน (Income from land transfer)

(6) ค่าสิทธิ (Royalty) จากทรัพย์สินที่ครอบครอง¹²

(7) เงินได้จากทุน ส่วนที่ได้จากการแยกเงินได้จากการประกอบธุรกิจ (Business Income) ของบุคคลธรรมดาที่ประกอบอาชีพอิสระไม่ได้เป็นลูกจ้าง (Self-employment)

¹⁰ *Supra note 8* , p.2 .

¹¹ Sijbren Cossen , “Coordinating Corporation Taxes in the European Union”, p.16

¹² จุฑาทอง จารุมิลินท , “ราชอาณาจักรนอร์เวย์,” *สรรพากรศาสตร์* ,น.56 (มิถุนายน 2549)

ข. เงินได้จากแรงงาน(labor income)

เงินได้ประเภทนี้เป็นเงินได้ประเภทที่ผู้เสียภาษีต้องใช้แรงงาน ความรู้ความชำนาญในการทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าจ้าง หรือผลตอบแทนการทำงานนั้น ๆ โดยเงินได้จากแรงงาน (labor income) มีดังนี้

(1) ค่าจ้าง (Wages)

(2) เงินเดือน (Salaries)¹³

(3) ผลประโยชน์ใดๆนอกเหนือจากเงินเดือนหรือค่าจ้างปกติ (Fringe Benefit)

หมายถึง ผลประโยชน์อื่นใดที่ลูกจ้างได้รับจากนายจ้างนอกเหนือจากเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับตามปกติ ไม่ว่าจะผลประโยชน์ดังกล่าวจะอยู่ในรูปของตัวเงินหรือไม่ก็ตาม เช่น การที่นายจ้างให้พักอาศัยที่บ้านพักฟรี การได้รับประทานอาหารเที่ยงฟรี เป็นต้น

(4) เงินบำนาญ (Pension Income)

(5) ผลประโยชน์ที่ได้รับจากกองทุนประกันสังคม (Social Security Benefit)

(6) เงินได้จากแรงงาน ส่วนที่ได้จากการแยกเงินได้จากการประกอบธุรกิจ (Business Income) ของบุคคลธรรมดาที่ประกอบอาชีพอิสระไม่ได้เป็นลูกจ้าง (Self-employment)¹⁴

(7) ค่าสิทธิ (Royalty) เฉพาะที่ไม่จัดอยู่ในเงินได้จากทุน¹⁵

2) วิธีการแยกเงินได้เป็นพิเศษ สำหรับเงินได้จากการประกอบธุรกิจ (Business Income) สำหรับบุคคลธรรมดา

บุคคลธรรมดาที่ประกอบอาชีพอิสระไม่ได้เป็นลูกจ้าง (Self-employment) เมื่อทำธุรกิจและมีเงินได้ตอบแทนจากการทำธุรกิจดังกล่าว เราเรียกเงินที่ได้รับนั้นว่าเงินได้จากการประกอบธุรกิจ (Business Income) ซึ่งเงินได้จากการประกอบธุรกิจที่บุคคลธรรมดาได้รับมานี้ หากพิจารณาให้ดีจะเห็นได้ว่า เงินได้ดังกล่าวส่วนหนึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งของผลตอบแทนจากการที่เจ้าของซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาลงทุนในกิจการของตน หรือเป็นผลตอบแทนจากทรัพย์สินที่กิจการมี

¹³ *supra note 11, p.16*

¹⁴ กนต์ธีร์ นุชสุวรรณ, ณัฐสุดา ปาลวัฒน์วิไชย, “แนวคิด Dual Income Tax กับการประยุกต์ใช้กับระบบภาษีของไทย,”วารสารการเงินการคลัง,ฉบับที่ 58 ปีที่ 19(2549):น.70-81.

¹⁵ อ่างแก้ว เจริญธรรมที่ 12 ,น.56

อยู่ อันจัดเป็นเงินได้จากทุน (capital income) และอีกส่วนหนึ่งอาจเป็นส่วนของค่าแรงสำหรับเจ้าของกิจการเอง ซึ่งลงแรงทำงานไปในกิจการของตน อันจัดเป็นเงินได้จากแรงงาน (labor income) เช่นนี้คละเคล้ากันไปเสมอ และการจะแบ่งแยกว่าเงินได้ส่วนใดเป็นเงินได้จากทุน (capital income) ส่วนใดเป็นเงินได้จากแรงงาน (labor income) ก็ใ้ช้ว่าจะทำได้โดยง่าย

ทำให้เกิดปัญหาในทางการบริหารจัดการเก็บภาษีภายใต้ระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax) ในส่วนของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เนื่องจากถ้าจะจัดให้เงินได้จากการประกอบธุรกิจ (Business Income) ของบุคคลธรรมดาทั้งก้อน เป็นเงินได้จากแรงงาน (labor income) ซึ่งจะถูกเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้า ก็จะทำให้เกิดความไม่เป็นธรรม (Equity) กับส่วนที่เป็นเงินได้จากทุน (capital income) ซึ่งแฝงอยู่ เนื่องจากจะถูกเก็บภาษีสูงกว่าเงินได้จากทุน (capital income) ชนิดอื่น ในทางตรงกันข้าม ถ้าจัดให้เงินได้จากการประกอบธุรกิจ (Business Income) ทั้งก้อน เป็นเงินได้จากทุน (capital income) ทั้งที่จริง ๆ มีส่วนของเงินได้จากแรงงาน (labor income) แฝงอยู่ด้วย จะส่งผลให้เงินได้ส่วนนั้นสามารถหลีกเลี่ยงจากอัตราก้าวหน้าของเงินได้จากแรงงาน (labor income) ได้ ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรม (Equity) ของระบบภาษีเช่นกัน¹⁶

เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) ได้คิดค้นวิธีการแยกเงินได้ (Income-splitting Rule) ขึ้นเป็นพิเศษสำหรับเงินได้จากการประกอบธุรกิจ (Business Income) ของบุคคลธรรมดาที่ประกอบอาชีพอิสระไม่ได้เป็นลูกจ้าง (Self-employment) โดยมีหลักความคิดพื้นฐาน คือ ในเมื่อการวัดค่าการลงแรงทำงานของบุคคลธรรมดาในธุรกิจ ไม่ว่าจะวัดจากชั่วโมงการทำงานหรือความวิริยะอุตสาหะของบุคคล หรือวัดจากสิ่งอื่นใด เพื่อหาจำนวนของเงินได้จากแรงงาน (labor income) ก่อน เป็นเรื่องที่ทำได้ยากมาก

ดังนั้นในการแยกเงินได้ เป็นเงินได้จากทุน (capital income) และเงินได้จากแรงงาน (labor income) ควรเริ่มจากการหาจำนวนเงินได้จากทุน (capital income) ให้ได้ก่อน ซึ่งหลักการทั่วไปในเรื่องนี้ของประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) จะให้ถือว่าเงินได้จากทุน (capital income) เท่ากับขั้นต่ำสุดของมูลค่าผลตอบแทนสมมติ (Imputed return) ที่ได้รับจากทรัพย์สินของกิจการ (Business assets) ส่วนเงินได้ในส่วนที่เหลือให้ถือเป็นเงินได้จากแรงงาน

¹⁶ Peter Birch Sørensen, "Dual Income Taxation: Why and How?," *FinanzArchiv*, Vol.61 (2005) pp.559-586 .

(labor income)¹⁷ และที่ต้องกำหนดผลตอบแทนสมมติ (Imputed return) ขึ้นมาในหลักการ คำนวณนี้ก็เนื่องจาก จริงๆแล้วเงินได้จากการประกอบธุรกิจของบุคคลธรรมดา(Business Income) ทั้งก่อนนั้น คงไม่สามารถแยกเป็นเงินได้จากทุน (capital income) และเงินได้จากแรงงาน(labor income) ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ เนื่องจากไม่สามารถวัดค่าได้จริง การกำหนด อัตราผลตอบแทนสมมติ (Imputed rate of return) ขึ้นมา เพื่อคำนวณหาผลตอบแทนสมมติ (Imputed return) และนำไปสู่การหาจำนวนเงินได้จากทุนต่อไป ตามหลักการของประเทศในกลุ่ม นอร์ดิก (Nordic countries) นั้น ก็เป็นเพียงแค่ความพยายามที่จะคิดค้นสูตรการคำนวณเพื่อหา ค่าของเงินได้แต่ละประเภทให้ใกล้เคียงความเป็นจริงที่สุดเท่านั้น

โดยอัตราผลตอบแทนสมมติ (Imputed rate of return) ที่กำหนดขึ้นเองนี้ ประเทศ ในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) ส่วนใหญ่ จะอ้างอิงมาจากอัตราดอกเบี้ยของพันธบัตร รัฐบาลบวกกับอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มชดเชยความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระหนี้ (Risk premium) ตามที่กฎหมายกำหนด¹⁸

การแยกเงินได้ (Income-splitting Rule) โดยใช้ผลตอบแทนสมมติ (Imputed return) มาประกอบในการคิดคำนวณนี้มีอยู่ 2 วิธี ได้แก่ วิธี Gross Assets และวิธี Net Assets

วิธี Gross Assets คิดคำนวณโดย นำมูลค่าทรัพย์สินของธุรกิจ (Gross business assets) คูณด้วยอัตราผลตอบแทนสมมติ (Imputed rate of return) ที่กำหนดไว้ ได้ผลลัพธ์เป็น มูลค่าของผลตอบแทนสมมติ (Imputed return) เมื่อได้ผลตอบแทนสมมติ (Imputed return) แล้ว หากนำไปลบออกจากกำไรก่อนเสียดอกเบี้ย (gross profit) จะได้จำนวนของเงินได้จาก แรงงาน(labor income) แต่หากนำผลตอบแทนสมมติ (Imputed return) ตั้ง ลบด้วยดอกเบี้ย จากการกู้ยืม (Interest on business debt) จะได้จำนวนของเงินได้จากทุน (capital income) นั่นเอง รายละเอียดตามสูตรคำนวณต่อไปนี้

¹⁷ *Ibid* , p.559-586

¹⁸ *supra note 16* , p.559-586

$$\begin{aligned} \text{เงินได้จากแรงงาน} &= \text{กำไรก่อนเสียดอกเบี้ย (gross profit) - ผลตอบแทนสมมติ (Imputed return)} \\ \text{เงินได้จากทุน} &= \text{ผลตอบแทนสมมติ(Imputed return) - ดอกเบี้ย (Interest on business debt)} \end{aligned}$$

ส่วนวิธี Net Assets คิดคำนวณโดย นำมูลค่าส่วนของเจ้าของ(Net worth) คูณด้วยอัตราผลตอบแทนสมมติ (Imputed rate of return) ที่กำหนดไว้ ได้ผลลัพธ์เป็นมูลค่าของผลตอบแทนสมมติ (Imputed return) โดยผลตอบแทนสมมติ (Imputed return) ดังกล่าว จะเท่ากับจำนวนเงินได้จากทุน (capital income) นั้นเอง และหากนำผลตอบแทนสมมติ (Imputed return) ไปลบออกจากกำไรสุทธิ(net profit) จะได้ผลลัพธ์เป็นจำนวนเงินได้จากแรงงาน(labor income) รายละเอียดตามสูตรคำนวณต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{เงินได้จากแรงงาน} &= \text{กำไรสุทธิ(net profit) - ผลตอบแทนสมมติ (Imputed return)} \\ \text{เงินได้จากทุน} &= \text{ผลตอบแทนสมมติ(Imputed return)} \end{aligned}$$

โดยอาจยกตัวอย่างวิธีการคำนวณเพื่อแยกเงินได้จากการประกอบธุรกิจ (Business Income) ของบุคคลธรรมดาที่ประกอบอาชีพอิสระไม่ได้เป็นลูกจ้าง (Self-employment) ตามวิธีการ Gross Assets และ Net Assets ได้ดังนี้ สมมติว่านาย A ทำธุรกิจส่วนตัวในรูปแบบบุคคลธรรมดา มีเงินทุนของตนเองอยู่ 200 บาท ต้องไปกู้ยืมเงินจากผู้อื่น 800 บาท โดยถูกคิดดอกเบี้ย 10% รวมเป็นทรัพย์สินของกิจการ 1000 บาท นาย A ทำธุรกิจได้รับรายได้ 500 บาท โดยมีค่าใช้จ่ายในการจัดการทั้งหมด 200 บาท (สมมติให้อัตราผลตอบแทนสมมติ (Imputed rate of return) = 10%) สามารถคำนวณเพื่อแยกเงินได้ เป็นเงินได้จากทุน (capital income) และเงินได้จากแรงงาน(labor income) ดังนี้

งบกำไรขาดทุน

รายได้จากการขาย (Sale revenue)	500
ค่าใช้จ่ายของธุรกิจ (Business expense)	200
กำไรก่อนเสียดอกเบี้ย (Profit before interest (gross profit))	300
ดอกเบี้ยจากการกู้ยืม Interest on business debt (10%)	80
กำไรสุทธิ (Profit net of interest (net profit))	220

งบดุล

ทรัพย์สิน (Asset)		หนี้สิน (Liabilities)	
ทรัพย์สินของธุรกิจ (Business assets)	1000	หนี้สิน(Business debt)	800
		ส่วนของผู้ถือหุ้น(Net worth)	200
	1000		1000

ตัวอย่าง การแยกเงินได้ด้วยวิธีการ Gross assets

1.ทรัพย์สินของธุรกิจ (Gross business assets)	1000
2.ผลตอบแทนสมมติ (Imputed return) (10% of 1.)	100
3.เงินได้จากแรงงาน = กำไรก่อนเสียดอกเบี้ย-ผลตอบแทนสมมติ = 300 - 100	200
4.เงินได้จากทุน = ผลตอบแทนสมมติ - ดอกเบี้ย = 100 - 80	20

ตัวอย่าง การแยกเงินได้ด้วยวิธีการ Net assets

1.ส่วนของผู้ถือหุ้น(Net worth)	200
2.ผลตอบแทนสมมติ (Imputed return) (10% of 1.)	20
3.เงินได้จากแรงงาน = กำไรสุทธิ - ผลตอบแทนสมมติ = 220 - 20	200
4.เงินได้จากทุน = ผลตอบแทนสมมติ	20

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า หากอัตราผลตอบแทนสมมติ (Imputed rate of return) เท่ากับอัตราดอกเบี้ยจากการกู้ยืม ผลของการแยกเงินได้ด้วยวิธีการทั้งสองจะไม่แตกต่างกัน แต่ถ้าอัตราผลตอบแทนสมมติ (Imputed rate of return) สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยจากการกู้ยืมผลที่ได้คือ เงินได้จากทุน (capital income) ที่คำนวณได้จากวิธีการ Gross assets จะมากกว่าเงินได้จากทุน (capital income) ที่คำนวณได้จากวิธีการ Net assets

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น หากพิจารณาสูตรคำนวณการแยกเงินได้ (Income-splitting Rule) ของประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) ไม่ว่าจะเป็นวิธีการ Gross assets หรือวิธีการ Net assets ให้ดีแล้ว จะเห็นได้ว่าหัวใจสำคัญของการจะแยกเงินได้ออกเป็นเงินได้จากแรงงาน และเงินได้จากทุน คือ การหาส่วนของเงินได้จากทุนให้ได้เสียก่อนเนื่องจากเป็นส่วนที่อาจคำนวณหาค่าได้ง่ายกว่านั่นเอง จากนั้นจึงค่อยหาส่วนของเงินได้จากแรงงานต่อไป

โดยตามวิธีการ Gross assets นั้น เมื่อนำผลตอบแทนสมมติ (Imputed return) ซึ่งเกิดจากการนำอัตราผลตอบแทนสมมติ (Imputed rate of return) คูณกับทรัพย์สินรวมของธุรกิจ (Assets) เป็นตัวตั้ง แล้วนำดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงินมาลบออก ก็จะได้ส่วนของเงินได้จากทุน (capital income)

ส่วนตามวิธีการ Net assets สามารถหาส่วนของเงินได้จากทุนได้จาก การนำอัตราผลตอบแทนสมมติ (Imputed rate of return) คูณกับทรัพย์สินสุทธิของธุรกิจ (Net business asset หรืออาจเรียกว่า ส่วนของเจ้าของ (Net worth) นั่นเอง) ได้ผลลัพธ์เท่าไรก็จะเท่ากับส่วนของเงินได้จากทุน (capital income) นั่นเอง

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบทั้ง 2 วิธี อาจเห็นข้อแตกต่างกัน คือ ฐานหรือตัวตั้งในการนำอัตราผลตอบแทนสมมติ (Imputed rate of return) ไปคูณ โดยวิธีการ Gross assets ใช้ทรัพย์สินรวมของธุรกิจเป็นตัวตั้ง ส่วนวิธีการ Net assets ใช้ทรัพย์สินสุทธิของธุรกิจเป็นตัวตั้งนั่นเอง

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการจะแยกเงินได้ตามวิธีการนี้ได้ ข้อมูลในส่วนของทรัพย์สินของธุรกิจ (Assets) ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินรวม หรือทรัพย์สินสุทธิ (หรือที่เรียกว่าส่วนของผู้เป็นเจ้าของ) ซึ่งได้มาจากการลงบัญชีทั้งในงบกำไรขาดทุนและงบดุล เป็นตัวสำคัญที่สุด เนื่องจากเป็นตัวตั้งต้นที่จะต้องนำอัตราสมมติที่กำหนดขึ้น ไปคูณเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ออกมา ซึ่งการที่ประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) คิดสูตรนี้ขึ้นมา โดยใช้ทรัพย์สินของธุรกิจ (Assets) เป็นตัวตั้งนี้ ก็น่าจะเนื่องมาจาก ทรัพย์สินของธุรกิจ (Assets) ย่อมสะท้อนว่าเจ้าของธุรกิจผู้ครอบครองทรัพย์สิน

นั้นอยู่ มีแนวโน้มจะได้รับผลตอบแทนจากทรัพย์สินหรือธุรกิจนั้นเท่าไร ซึ่งผลตอบแทนในส่วนนี้ก็น่าจะอนุมานว่าเท่ากับส่วนของเงินได้จากทุน(capital income) นั้นเอง และเมื่อทราบส่วนของเงินได้จากทุนแล้ว แสดงว่าส่วนที่เหลือของกำไรสุทธิของกิจการย่อมเท่ากับเงินได้จากแรงงานนั้นเอง

เมื่อพิจารณาข้อดีข้อเสียของวิธีการแยกเงินได้ทั้ง 2 วิธี จะเห็นว่าต่างมีข้อดีข้อเสียแตกต่างกันไป ได้แก่ หากพิจารณาในด้านประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเก็บของรัฐ วิธีการ Gross assets ที่ใช้ทรัพย์สินรวมเป็นตัวตั้ง รัฐย่อมตรวจสอบได้ง่ายกว่าว่าธุรกิจหนึ่งๆ มีทรัพย์สินรวมเท่าไร การหนีภาษีหรือหลีกเลี่ยงภาษีน่าจะทำได้ยากกว่า ตรงข้ามกับวิธีการ Net assets ที่ใช้ทรัพย์สินสุทธิ(หรือที่เรียกว่าส่วนของเจ้าของ(net worth)) เป็นตัวตั้งนั้น ผู้เสียภาษีอาจหลีกเลี่ยงภาษีได้ง่ายกว่าด้วยการตกแต่งบัญชี โดยลงบัญชีให้ส่วนของหนี้สินที่กู้ยืมมาทำธุรกิจมีจำนวนต่ำๆ และให้ส่วนของเจ้าของมีจำนวนสูงๆ ซึ่งเมื่อคำนวณตามสูตรออกมาแล้ว จะได้ส่วนของเงินได้จากทุน(capital income) สูงตามไปด้วย จึงทำให้ในกำไรสุทธิของธุรกิจทั้งก่อนมีส่วนของเงินได้จากทุน(capital income) สูงเกินจริง ส่งผลให้รัฐเก็บภาษีได้น้อยลง เนื่องจากอัตราภาษีของเงินได้จากทุน(capital income) เป็นอัตราต่ำและคงที่นั่นเอง

แต่หากพิจารณาในด้านความแม่นยำและน่าเชื่อถือของการแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท วิธีการ Net assets น่าจะให้ผลลัพธ์ที่ถูกต้อง และสะท้อนจำนวนที่แท้จริงของเงินได้แต่ละประเภทได้มากกว่า เนื่องจากการที่จะคำนวณว่าเงินได้จากการทำธุรกิจครั้งหนึ่งๆ น่าจะเป็นส่วนของเงินได้จากทุนเท่าไร ก็ควรจะใช้ทรัพย์สินสุทธิ หรือที่เรียกว่าส่วนของเจ้าของ(Net worth) เป็นตัวตั้งแล้วจึงคำนวณผลตอบแทนสมมติออกมา อันเท่ากับส่วนของเงินได้จากทุนในการทำธุรกิจครั้งนั้นนั่นเอง ส่วนวิธีการ Gross assets ซึ่งใช้มูลค่าทรัพย์สินรวมของธุรกิจเป็นตัวตั้งในการคำนวณ อาจจะให้ผลลัพธ์ที่ไม่สะท้อนตามความเป็นจริงเท่า เนื่องจากทรัพย์สินรวมมีที่มาจากทั้งหนี้สินที่ธุรกิจกู้ยืมมา และส่วนของเจ้าของ(Net worth) รวมกันนั่นเอง

โดยประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) ส่วนใหญ่จะให้สิทธิแก่บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้จากการประกอบธุรกิจ (Business Income) สามารถเลือกได้ว่าจะใช้วิธีการแยกเงินได้ที่กำหนดขึ้นเป็นพิเศษ (Income-splitting Rule) หรือไม่ หากไม่เลือกใช้วิธีการแยกเงินได้ดังกล่าว เงินได้จากการประกอบธุรกิจ (Business Income) จะถูกเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้าอย่าง

เดียวกับเงินได้จากแรงงาน(labor income) ทั้งนี้ ซึ่งแบบวิธีการคำนวณที่แต่ละประเทศเลือก กำหนดให้สิทธิแก่ผู้เสียภาษีก็แตกต่างกันไป เช่น ประเทศนอร์เวย์ใช้วิธีการ Gross assets ส่วน ประเทศฟินแลนด์และสวีเดน ใช้วิธีการ Net assets เป็นต้น¹⁹

3) อัตราภาษี

จากที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อก่อนว่า ระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax) ในส่วนของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แบ่งเงินได้ชนิดต่าง ๆ ออกเป็น 2 ประเภทเงินได้อย่างชัดเจน ได้แก่ เงินได้จากทุน(capital income) และเงินได้จากแรงงาน(labor income) ซึ่งการแยกเงินได้เป็น 2 ประเภทดังกล่าว ก็เพื่อประโยชน์ในการคิดคำนวณภาษีที่แตกต่างกันนั่นเอง โดยแยกพิจารณาอัตราภาษีเงินได้ของทั้ง 2 ประเภทเงินได้ ดังนี้

ก. เงินได้จากแรงงาน (labor income หรือ earned income) จะถูกเก็บภาษีเงินได้ในอัตราก้าวหน้า(Progressive Rate) และเก็บในอัตราสูงกว่าเงินได้จากทุน(capital income)

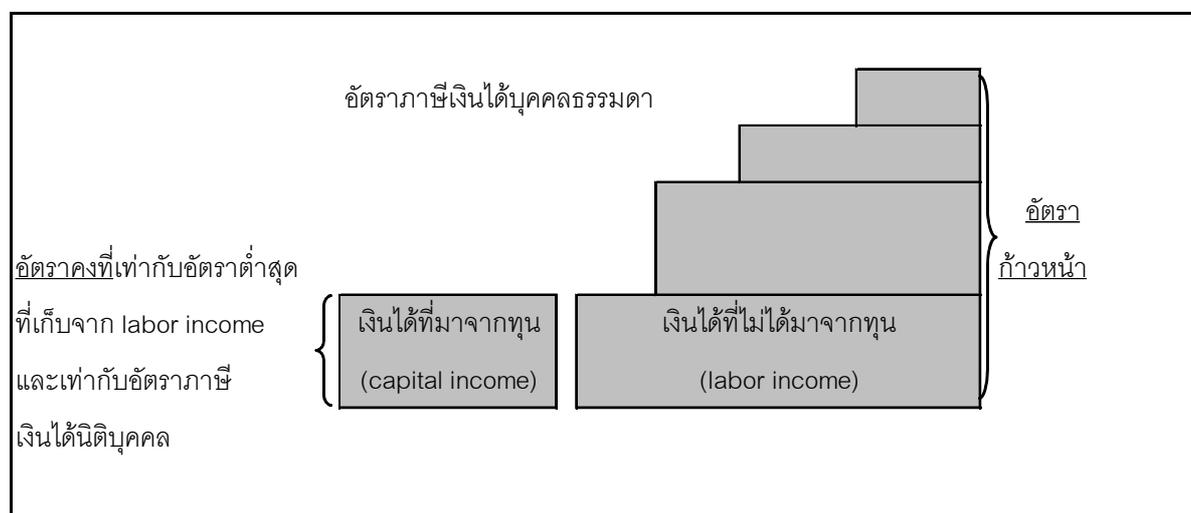
ข. เงินได้จากทุน (capital income) จะถูกเก็บภาษีเงินได้ในอัตราต่ำ คือ เท่ากับอัตราภาษีขั้นต่ำสุดที่เก็บจากเงินได้จากแรงงาน(labor income) และเป็นอัตราคงที่อัตราเดียว (Single Flat Rate)

เหตุผลที่ต้องกำหนดให้เงินได้จากทุน (capital income) ถูกเก็บภาษีเงินได้ เท่ากับอัตราภาษีขั้นต่ำสุดที่เก็บจากเงินได้จากแรงงาน (labor income) แทนที่จะเก็บต่ำกว่านั้น ก็เพื่อป้องกันการเปลี่ยนรูปแบบการลงทุนและการประกอบอาชีพของบุคคลธรรมดา เนื่องจากผู้ที่มีเงินได้จากแรงงาน (labor income) ในขั้นต่ำ ๆ ไม่มีแรงจูงใจในการเลือกนำเงินไปลงทุนเพื่อให้ได้รับเงินได้จากทุน (capital income) แทนที่จะประกอบอาชีพของตนตามปกติเพื่อให้ได้รับเงินได้จากแรงงาน (labor income) นั่นเอง²⁰

¹⁹ *supra note 16* , p.559-586

²⁰ Bernd Genser , “The Dual Income Tax : Implementation and Experience in Europe Countries” , Paper presented at the Conference “Alternative Methods of Taxing Individuals” , Atlanta, 7-9 June 2006

ภาพที่ 1 : แสดงอัตราภาษี ระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax)

โดยอาจพิจารณาภาพรวมของโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้ ของประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 : โครงสร้างอัตราภาษีเงินได้ของประเทศในกลุ่มนอร์ดิก ²¹

ประเทศ	การปรับใช้ DIT	ภาษีเงินได้นิติบุคคล (%)	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	
			เงินได้จากทุน (%)	เงินได้จากแรงงาน (%)
นอร์เวย์	ก่อน	50.8	26.5-40.5	26.5-50
	หลัง (ปี 2004)	28	28 (0 สำหรับเงินปันผล)	28-47.5
ฟินแลนด์	ก่อน	37	25-56	25-56
	หลัง (ปี 2004)	29	29 (0 สำหรับเงินปันผล)	29.2-52.8

²¹ อังแล้ว เริงอรรถที่ 14 , น.70-81

สวีเดน	ก่อน	52	36-72	36-73
	หลัง (ปี 2004)	28	30	51.5-56.5
เดนมาร์ก	ก่อน	40	48-73	48-73
	หลัง (ปี 2004)	30	28-43	38.1-59

4) ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax) ของประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) ได้แก่

- บุคคลธรรมดา (Individual) ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศนั้น ๆ (Residents) สำหรับเงินได้ทั่วโลก (Worldwide Income) ของบุคคลนั้น

- บุคคลธรรมดา (Individual) ผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศนั้น ๆ (Non-Residents) แต่เข้าไปอยู่อาศัยหรือประกอบธุรกิจในประเทศนั้นช่วงระยะเวลาหนึ่งของปีภาษี และได้รับเงินได้จากแหล่งภายในประเทศนั้น โดยกำหนดระยะเวลาที่ถือว่าบุคคลธรรมดาได้เข้ามาทำธุรกิจหรืออยู่อาศัยจนมีหน้าที่เสียภาษีให้กับประเทศนั้น ๆ ก็มีความแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย เช่น ประเทศนอร์เวย์กำหนดระยะเวลา 183 วัน , ประเทศฟินแลนด์กำหนดระยะเวลา 6 เดือน (180 วัน) เป็นต้น

5) ระบบเครดิตภาษีเงินปันผล

ระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax) ให้ความสำคัญกับการขจัดภาษีซ้อนเชิงเศรษฐกิจด้วยเช่นกัน ด้วยการบูรณาการระบบภาษีเงินได้นิติบุคคลกับระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเข้าด้วยกัน ทำให้ไม่มีปัญหาการเก็บภาษีซ้ำซ้อนในเงินได้ก่อนเดียวกันแต่อย่างใด

โดยในกรณีเงินปันผลนั้น ประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) ต่างมีระบบการขจัดภาษีซ้อนของเงินได้ก่อนเดียวกันที่ถูกเก็บภาษีทั้งในชั้นนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา โดยแต่ละประเทศอาจเลือกใช้วิธีการแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ในประเทศฟินแลนด์และนอร์เวย์จัดเก็บภาษีเฉพาะในชั้นนิติบุคคลเท่านั้น ส่วนในชั้นบุคคลธรรมดาไม่เก็บภาษี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ จะได้รับการเครดิตภาษีเงินปันผลเท่ากับภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เสียไปแล้วทั้งจำนวน หรือที่เรียกว่าการขจัดภาษีซ้อนแบบ Full Imputation ซึ่งหมายรวมถึงการทำให้อัตราภาษีที่เก็บจากเงินปันผลเท่ากับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ทำให้ภาษีซ้อนถูกขจัดไปหมดในชั้นผู้ถือหุ้นที่เป็น

บุคคลธรรมดาด้วย²² แต่เฉพาะประเทศฟินแลนด์ ตั้งแต่ปี 2005 เป็นต้นมา ได้เปลี่ยนจากระบบ Full Imputation มาเป็นระบบการลดอัตราภาษีสำหรับเงินปันผลลง คือเก็บภาษีจากเงินปันผลต่ำกว่าเงินได้จากทรัพย์สินอื่นเท่านั้น²³ จึงถือว่าเป็นเพียงการบรรเทาภาษีซ้ำซ้อนบางส่วน ไม่ใช่การขจัดภาษีซ้ำซ้อนทั้งหมดแต่อย่างใด

ส่วนประเทศสวีเดนและเดนมาร์ก จะบรรเทาการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนให้ ด้วยการเก็บภาษีในชั้นนิติบุคคล และลดอัตราภาษีให้สำหรับเงินปันผลในชั้นบุคคลธรรมดาเท่านั้น

6) การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน

ประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) ซึ่งบังคับใช้ระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax) นั้น ต่างมีหลักการให้บุคคลธรรมดาผู้มีเงินได้ประเภทต่างๆ สามารถหักค่าใช้จ่ายและหรือค่าลดหย่อนออกจากเงินได้พึงประเมิน ก่อนนำมาคำนวณกับอัตราภาษีทั้งสิ้น โดยแต่ละประเทศอาจมีรายละเอียดแตกต่างกันไป เนื่องจากความแตกต่างกันของมุมมองในการกำหนดว่าส่วนที่สามารถนำมาหักได้ ในกรณีใดเรียกว่า ค่าใช้จ่าย (expenses) และกรณีใดเรียกว่า ค่าลดหย่อน (allowances) แต่ไม่ว่าจะเรียกชื่อว่าเป็น ค่าใช้จ่ายหรือค่าลดหย่อน ต่างก็เป็นส่วนที่นำมาหักออกจากเงินได้พึงประเมินเพื่อนำไปคำนวณภาษีทั้งสิ้น ซึ่งการนำมาหักได้นี้ แต่ละประเทศก็มีการกำหนดเพดานสูงสุดที่บุคคลธรรมดาผู้มีเงินได้สามารถนำมาหักออกจากเงินได้พึงประเมิน แตกต่างกันไป

ตัวอย่างเช่น ประเทศนอร์เวย์ ในส่วนของเงินได้จากทุน ให้หักค่าใช้จ่ายจากดอกเบี้ยเงินกู้ยืม (interest expenses) ได้ตามเพดานที่กฎหมายกำหนด แต่ไม่ให้หักค่าลดหย่อน (allowance) ใดๆอีก

ในส่วนของเงินได้จากแรงงาน ให้หักค่าใช้จ่ายได้ 21% ของเงินได้ประเภทเงินเดือน ค่าจ้าง เงินบำนาญ แต่ไม่เกินเพดานที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ยังให้สิทธิหักค่าลดหย่อนมาตรฐานส่วนตัว (standard personal allowance) , ค่าลดหย่อนมาตรฐานครอบครัว (standard family allowances) ได้ตามที่กฎหมายกำหนดด้วย เป็นต้น²⁴

²² *supra* note 20 , p.7

²³ *supra* note 20 , p.11

²⁴ Paul van den Noord , “The tax system in Norway : Past reforms and future challenges,” Working Paper of Department of Economics, Vol.224 (2000) p.10

สำหรับประเทศฟินแลนด์ เดิมก่อนปี ค.ศ.1993 ในส่วนของเงินได้จากทุน อนุญาตให้หักค่าใช้จ่ายได้ถึง 75% ของดอกเบี้ยเงินกู้ยืม(interest expenses) แต่ไม่เกินเพดานที่กฎหมายกำหนด และยังให้หักค่าลดหย่อนสำหรับเงินได้จากทุนได้อีก 50% ทำให้เหลือเงินได้จากทุนสุทธิหลังหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนน้อยมาก ทำให้เก็บภาษีได้น้อยตามไปด้วย ต่อมามีการปฏิรูประบบภาษีเงินได้ ดังนั้นนับจากปี ค.ศ.1993 เป็นต้นมา สำหรับเงินได้จากทุน อนุญาตให้หักค่าใช้จ่ายได้เพียง 25% ของดอกเบี้ยเงินกู้ยืม(interest expenses) แต่ไม่เกินเพดานที่กฎหมายกำหนด และยกเลิกการหักค่าลดหย่อนสำหรับเงินได้จากทุนไป²⁵

ส่วนเงินได้จากแรงงาน อนุญาตให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามจริงแต่ไม่เกินเพดานที่กฎหมายกำหนด และยังสามารถหักค่าลดหย่อนได้ในลักษณะเดียวกับประเทศนอร์เวย์ ได้แก่ ให้สิทธิหักค่าลดหย่อนมาตรฐานส่วนตัว (standard personal allowance) , ค่าลดหย่อนมาตรฐานครอบครัว(standard family allowances) ได้ตามที่กฎหมายกำหนดด้วย เป็นต้น

3.3.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคล

สำหรับภาษีเงินได้นิติบุคคลในระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax) ของประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) นั้น ไม่ได้อยู่ภายใต้หลักการแยกเงินได้ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เงินได้จากทุน (capital income) และเงินได้จากแรงงาน(labor income) เหมือนอย่างเช่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่กล่าวมาแล้วข้างต้นแต่อย่างใด แต่นิติบุคคลในระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax) นี้ ยังคงต้องเสียภาษีจากเงินได้ทุกประเภทที่ธุรกิจได้รับอยู่เช่นเดิม ไม่ว่าจะเป็นเงินได้จากธุรกิจ (Business Income) เงินได้จากผลได้ส่วนทุน (Capital) หรือเงินได้อื่น ๆ ที่ธุรกิจได้รับ เป็นต้น นิติบุคคลจึงต้องนำเงินได้ที่ได้รับทั้งหมดรวมเป็นฐานภาษี นำไปหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาต่าง ๆ แล้วจึงนำกำไรสุทธิของธุรกิจไปคำนวณภาษีตามอัตราที่กฎหมายกำหนดต่อไป โดยความเกี่ยวพันของภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท มีเพียงการที่อัตราภาษีเงิน

²⁵ Jukka Pirttila and Hakan Selin , “How Successful is the Dual Income Tax? : Evidence from the Finnish Tax Reform of 1993,” Working Paper of Department of Economics, Vol.26 (2006) pp.4-5

ได้นิติบุคคลถูกกำหนดให้เท่ากับอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในส่วนของเงินได้จากทุน (capital income) เท่านั้น

เมื่อนิติบุคคลต้องนำเงินได้ทุกประเภทที่ได้รับมารวมคำนวณเป็นฐานภาษี จึงไม่มีปัญหาต้องพิจารณาว่าเงินได้ส่วนใดต้องเสียภาษีในอัตราก้าวหน้า ส่วนใดต้องเสียภาษีในอัตราคงที่ เหมือนอย่างเช่นหลักการของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยนิติบุคคลต้องเสียภาษีเงินได้จากฐานเงินได้ทุกประเภทในอัตราก้าวหน้าคงที่อัตราเดียวอยู่แล้ว

และแม้ภาษีเงินได้นิติบุคคล จะไม่อยู่ภายใต้หลักการแยกเงินได้ออกเป็น 2 ประเภท แต่เพื่อความเป็นธรรมของระบบภาษีและการบูรณาการระหว่างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังนั้นประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) จึงสร้างหลักการสำคัญในการจัดเก็บภาษีว่า อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต้องเท่ากับอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เก็บจากเงินได้จากทุน (capital income) ซึ่งเป็นอัตราภาษีที่ค่อนข้างต่ำ เนื่องด้วยถ้าไม่ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลลงมาให้เท่ากับอัตราภาษีเงินได้จากทุน (capital income) ของบุคคลธรรมดา จะเกิดความได้เปรียบเสียเปรียบขึ้นระหว่างการเลือกทำธุรกิจในรูปของนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา ทำให้เกิดการบิดเบือนรูปแบบการประกอบธุรกิจของคนในสังคม ดังนั้นการเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลให้เท่ากับเงินได้จากทุน (capital income) ของบุคคลธรรมดา จึงเป็นการทำให้ระบบภาษีนี้อมีความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ สอดคล้องกับหลักความเป็นกลางทางภาษีอากร (Neutrality principle) เพราะการเก็บภาษีไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของกลไกตลาดนั่นเอง

สำหรับผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ในระบบภาษีเงินได้ของประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) มีรายละเอียดรูปแบบนิติบุคคล ไม่ว่าจะเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด แตกต่างกันไปบ้างตามกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ แต่โดยทั่วไปอาจพอสรุปได้ว่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ก็คือ ธุรกิจทุกรูปแบบที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินธุรกิจแยกต่างหากกับบุคคลธรรมดานั่นเอง ตัวอย่างเช่น บริษัท (Company) บริษัทจำกัดความรับผิดชอบ (Limited liability company) สาขา (Branch) ห้างหุ้นส่วน (Partnerships) กิจกรรมร่วมค้า (Joint Ventures) ทรัสต์ (Trusts) เป็นต้น

3.4 ตัวอย่างการบังคับใช้

ประเทศในกลุ่มนอร์ดิกทั้ง 4 ประเทศ ได้แก่ เดนมาร์ก , ฟินแลนด์ , นอร์เวย์ , สวีเดน ไม่มีประเทศใดเลยที่นำหลักการของระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual

Income Tax) ไปใช้อย่างเต็มรูปแบบ โดยในประเทศฟินแลนด์ และนอร์เวย์ นำไปประยุกต์ใช้เกือบเต็มรูปแบบ ส่วนเดนมาร์กและสวีเดนกลับนำหลักการดังกล่าวไปใช้แค่บางส่วน และมีความแตกต่างกับระบบที่สมบูรณ์อยู่พอสมควร²⁶ โดยอาจพิจารณาลักษณะการจัดเก็บภาษีของประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) ได้จากตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 : เปรียบเทียบลักษณะการบังคับใช้ระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท

(Dual Income Tax) ของประเทศในกลุ่มนอร์ดิก(Nordic countries) ปี 2004

	ระบบภาษีแบบ 2 ประเภท อย่างเข้มข้น (Strong DIT features)		ระบบภาษีแบบ 2 ประเภท อย่าง อ่อนแอ (Weak DIT features)	
	ฟินแลนด์	นอร์เวย์	เดนมาร์ก	สวีเดน
ปีที่ทำการปฏิรูประบบภาษี	1993	1992	1994	1991
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล (%)	29	28	30	28
อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา				
เงินเดือนและค่าจ้าง (%)	29.2 – 52.8	28 - 47.5	38.1 – 59	51.5-56.5
ดอกเบี้ย (%)	29	28	จัดเก็บรวมกับเงินเดือนและ ค่าจ้าง	30
เงินปันผล (%)	-	-	28 – 43	30
Capital gains จากหุ้น (%)	29	28	จัดเก็บรวมกับเงินเดือนและ ค่าจ้างสำหรับผลประโยชน์ ระยะสั้นกว่า 3 ปี (short- term gains)	30
เงินได้จากทุนประเภทอื่น ๆ (Other capital income) (%)	29	28	จัดเก็บรวมกับเงินเดือนและ ค่าจ้าง	30
อัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย				
ดอกเบี้ย (%)	29	28	-	30
เงินปันผล (%)	-	-	28	30

²⁶ *supra* note 1

การบูรณาการของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล (Integration of CIT and PIT)	Full Imputation	Full Imputation	ไม่มี	ไม่มี
---	-----------------	-----------------	-------	-------

ที่มา : Wolfgang Eggert and Bernd Genser, "Dual Income Taxation in EU Member Countries," CESifo DICE Report, Vol.1 (2005) p.44

จากตารางข้างต้นมีข้อพิจารณาดังนี้²⁷

- ฟินแลนด์ , นอร์เวย์ , สวีเดน แยกการเก็บภาษีจากเงินได้จากทุน(capital income) และเงินได้จากแรงงาน(labor income) อย่างชัดเจน ส่วนเดนมาร์กแยกเงินได้จากทุน(capital income)เฉพาะในส่วนของเงินปันผล(Dividends) เท่านั้น

- อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของแต่ละประเทศยกเว้นประเทศสวีเดน มีระดับใกล้เคียงกับ อัตราภาษีต่ำสุดของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในส่วนของเงินได้จากแรงงาน(labor income)

- การเก็บภาษีจากเงินได้จากทุน(capital income) ในอัตราคงที่อัตราเดียว ดูเหมือนจะใช้ได้จริงในประเทศฟินแลนด์และนอร์เวย์เท่านั้น ในส่วนของสวีเดนแม้เงินได้จากทุน(capital income) จะเป็นอัตราเดียวเช่นกันแต่ยังมีปัญหาเรื่องการเก็บภาษีซ้ำซ้อนอยู่เนื่องจากไม่มีระบบจัดภาษีซ้อนในเงินได้ก่อนเดิวก่อนที่ถูกเก็บภาษีทั้งในชั้นนิติบุคคลและบุคคลธรรมดาแต่อย่างไร มีเพียงการลดอัตราภาษีในชั้นบุคคลธรรมดาให้บ้างเท่านั้น

- ในเรื่องการจัดภาษีซ้อนในเงินได้ก่อนเดิวก่อนที่ถูกเก็บภาษีทั้งในชั้นนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา นอร์เวย์และฟินแลนด์มีระบบในเรื่องนี้ที่ดีที่สุด เนื่องจากใช้ระบบให้เครดิตภาษีในชั้นบุคคลธรรมดาเท่ากับภาษีที่เสียไปแล้วในชั้นนิติบุคคล (Full Imputation)

- แต่เฉพาะประเทศฟินแลนด์ ตั้งแต่ปี 2005 เป็นต้นมา ได้เปลี่ยนจากระบบ Full Imputation มาเป็นระบบการลดอัตราภาษีสำหรับเงินปันผลลง คือเก็บภาษีจากเงินปันผลต่ำกว่าเงินได้จากทรัพย์สินอื่นเท่านั้น จึงถือว่าเป็นเพียงการบรรเทาภาษีซ้ำซ้อนบางส่วน ไม่ใช่การจัดภาษีซ้ำซ้อนทั้งหมดแต่อย่างใด

²⁷ *supra* note 1